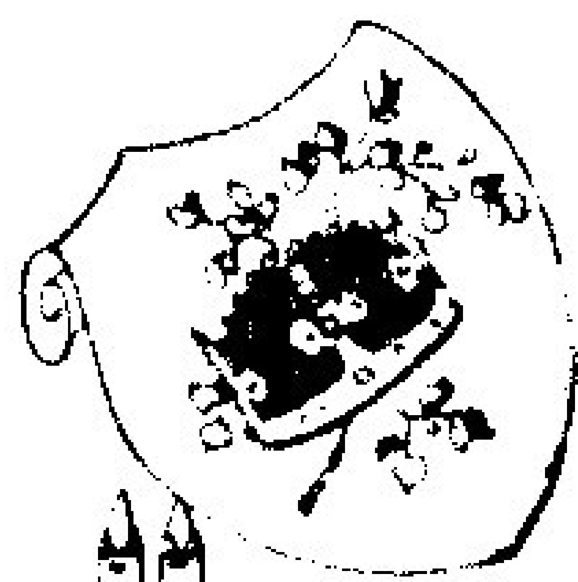

BOHEMA REVUO ESPERANTISTA

Kun literatura aldono

LEGOLIBRO DE BOHEMAJ ESPERANTISTOJ

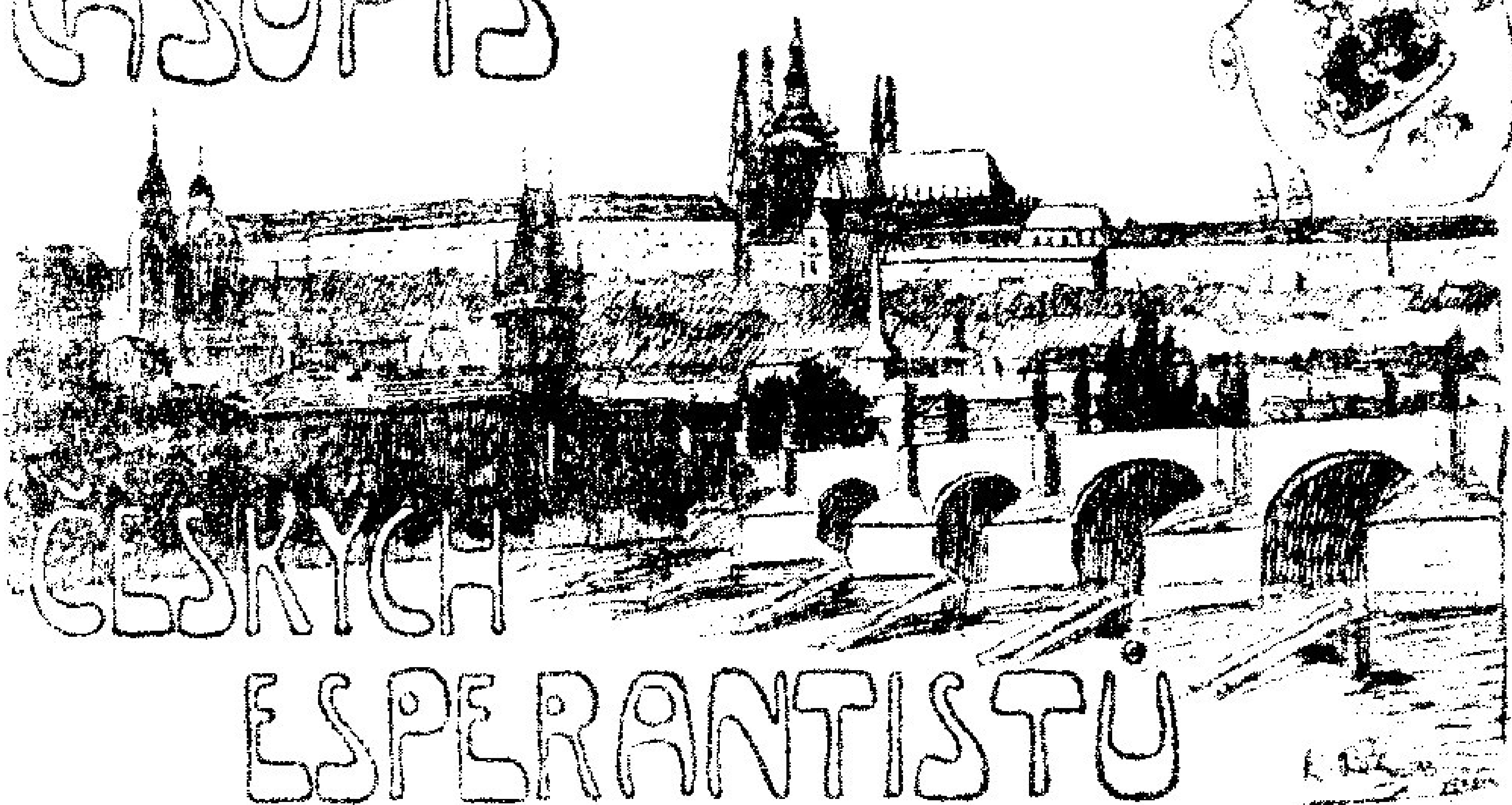
Oficiala organo de bohemaj Esperantistoj kaj de
CENTRA ASOCIO
BOHEMA UNIO ESPERANTISTA (B. U. E.)

Ni laboros por Esperanto.

Redaktoro: **Ed. Kühnl.**
PRAHA.

VII. 1914.

Presejo de Národní tiskárna a nakladatelství, společnost s r. o. en Praha

REDAKCIO:
PRAHA II. DITTRICHOVA UL. 7. BOHEMUJO.
ED. KÜHNL.

1. VII. BOHEMA REVUO ESPERANTISTA. 1913.

Cena: 30 hal.

Kdo si ponechá toto číslo, aniž by zaslal předplatné, - - - - - - není považován za odběratele. - - - - -

ČASOPIS ČESKÝCH ESPERANTISTŮ
BOHEMA REVUO ESPERANTISTA

Kun literatura aldono

LEGOLIBRO DE BOHEMAJ ESPERANTISTOJ

Oficiala organo de bohemaj Esperantistoj kaj de
CENTRA ASOCIO
BOHEMA UNIO ESPERANTISTA (B. U. E.)
(OFICEJO: PRAHA II., VODIČKOVA ULICE 38.)

Vychází 10krát ročně (kromě prázdnin).

Redakce vyhražuje si právo upraviti články pro tisk a vrací netištěné rukopisy, byla-li přiložena známka; práce původní mají přednost.

Předplatné v Rakousku 3 K, pro cizinu Fr. 3·75 = 1½ Sm.

Účet pošt. spoř. 93.281.

(Prosíme o adresy přátel Esperanta, kterým bychom mohli zaslati s úspěchem ukázkové číslo.)

Aperas dekfoje en jaro (krom libertempo.)

La redakcio rezervas al si la rajton aranĝi la artikolojn por preso kaj resendas manuskriptojn nepresitajn, se poŝtmarko estis almetita; artikoloj originalaj estas preferataj.

Abono en Aŭstrio 3 K, por la fremdlando Fr. 3·75 = 1½ Sm.

Konto ĉe la Ĉekbanko Esperantista en London.

UPOZORNĚNÍ!

Vzhledem k zvýšení ceny tisku nemůžeme poskytovati nikomu „Časopis" za cenu sníženou. Pouze ten, kdo získá pět **nových** předplatitelů, obdrží jeden výtisk zdarma.

Doporučujeme všem přátelům dobré esperantské četby, aby obohatili svou knihovnu dosud vyšlými šesti ročníky „Časopisu Českých Esperantistů", které lze dostati za cenu sníženou: Roč. I., II., III., IV., V., po K 2·20 (pro členy B. U. E. po K 1·70), roč. VI. za K 2·50 (K 2·20). **Příloh bez časopisu nelze obdržeti.**

JEDINÁ PŮVODNÍ ČESKÁ UČEBNICE ESPERANTA METHODA KÜHNLOVA:

Úplná methodická učebnice Esperanta pro školy a samouky. III. vydání. 144 str. Cena knihy v angl. vazbě K 2·40.

DLE METHODY KÜHNLOVY VYUČOVALO SE OD R. 1909 VE 150 KURSECH.

ESPERANTA GAZETARO.

(La prezoj en Sm. rilatas la abonon por eksterlando; 1 Sm. = K 2·40.)

Oficiala Gazeto Esperantista (E.) 5 Fr. (2 Sm.) Paris,, 51 rue de Clichy.
La Revuo (literatura gazeto E.) 6 Fr. (Sm. 2·40) Hachette & Cie. Paris, 79 bd. St. Germain.
Lingvo Internacia (centra organo E.) 5 Fr. (2 Sm.) Presa Esperantista Societo. Paris, 33. rue Lacépède.
Universo (E.) M 6·15 (3 Sm.). Eld. Heckner. Wolfenbüttel. Germanujo.
Scienca Gazeto (E.) Fr. 7·59 (3 Sm.) Hachette & Cie. Paris.
Kuracisto (E. medicina organo). 3 Sm. Warszawa, str. Szopena 1.
Oficiala Bulteno de T. E. K. A. (E. org. de Kuracistoj). Sm. 2·500.
La Marto (E.) 5 K (Sm. 2·200). Haida, Bohemujo.
Esperanto (E. organo de U. E. A. kun aldonoj: Interŝanĝa Bulteno. Komerca Bulteno. Propagandisto. Oficiala Bulteno de U. E. A.) 5 Fr. (2 Sm.). Genève, 10. rue de la Bourse.
Vekiĝo (E.) 2 Fr. (1 Sm.). Paris V., 11. rue des Feuillantines.
Juna Esperantisto (E.) 3 Fr. (Sm. 1·200). Presa Esp. Societo. Paris, 33. rue Lacépède.
Poŝta Esperantisto (E.) 1 Sm. Breslau 16. Maxstr. 22.
Internacia Stenografia Gazeto — Stenografia Aldono (laŭ sistemo Gabelsberger-Schramm E.) Dresden 20.
Internacia Pedagogia Revuo (E. org. de instruistoj) Sm. 1·500 Antwerpen, 444. Boomsche Steenweg. Belgujo.
Monda Poŝto (E. fr. germ.; organo de kolektantoj) 3 Fr. (Sm. 1·600). Fischenthal. Zürich.
Tra la Filatelio (E. fr.) 2 Fr. (premio). Paris II. rue d' Argout 63.
Esperanta Ligilo (E. por blinduloj). 3 Fr. (Sm. 1·20). Paris, 12. rue Soufflot. [Germanujo.
La Internacia Abstinenta Observanto. Sm. 1·500. Bomlitz. Hanover.
Fervoja Esperantisto (E. dumonata). 1 Sm. Paris, 33. rue Lacépède.
La Bulteno (E. komerca bulteno). Sm. 0·400 (Sm. 0·500) Charleroy. 13 r. des Bouchers. Belgujo.
Dia Regno — La Stelo de l' Feliĉo (E.) 1 Sm. + 0·650 Sm. Dellbrück ap. Köln. Germ.
Libera Penso (E. dumonata). 1 Sm. Paris, 33. rue Lacépède.
Espero Katolika (E.) 5 Fr. (2 Sm.). Den Haag, 93. Prins Hendrikstraat. Nederlando. [Crispijnstr. 57.
Nederlanda Katoliko (E. holanda). 1 Fl. (Sm. 1·040). s' Bosch. St.
Germana Katoliko (E. germ.). Sm. 1·500. Augsburg, Schulzestr. 17.
L' Espérantiste Catholique (E. franca). Fr. 2·50 (Sm. 1·200). Paris, 20. rue d' Angoulême. [aderstr. 94.
Internacia Socia Revuo (E.) Fr. 3·50 (Sm. 1·400). Amsterdam, Ost-
Le Travailleur Esperantiste (E. fr.) Fr. 1·50. (Sm. 1·100) Paris III. rue de Bretagne 49. [singel 170/8.
Arbeider-Esperantist (E. hol.) Sm. 0·400. Den Haag. Z. O. Buiten-
La Kulturo (E. boh. gazeto de bohema laboristaro esperantista en Aŭstrio) K 1·70 (Sm. 0·840). Praha II., Hybernská ul. 7.
Antaŭen (E. germ.) M 2·20 (Sm. 1·400). Hamburg 5. Beim Strohhaus 31e III.
Časopis Českých Esperantistů (E. bohema kun lit. ald.) 3 K (Sm. 1·500). Praha II. Dittrichova ul. 7. Bohemujo.
The British Esperantist (E. angla). 3 Sh. (Sm. 1·500). London W. C. 133—136. High Holborn. [C. 133 High Holborn.
The Esperanto Monthly (E. angla). 1 s. 6 d. (Sm. 0·800) London W.
Franca Esperantisto (E. fr.) 3 Fr. (Sm. 1·500). Paris. 51. rue de Clichy.

La Movado (E. fr.) 2 Fr. (Sm. 1·100). Paris, Bd. St. Marcel 61.
Bulletin Officiel de la S. f. p. E. (E. fr.) 1 Fr. Paris, 33. rue Lacépède.
Le Monde Espérantiste (E. fr.) Fr. 1·50 (Sm. 0·800) kun „La Vero".
La Vero (E. fr.) 1 Fr. (Sm. 0·700). Paris, 3. rue Sophie-Germain.
La Dek-Sepa (E. fr.) 1 Fr., Paris, 179. Bd. Pereire.
Paris-Esperanto (E. fr.) Fr. 1·50. Paris, 2. rue de l' Arc-de-Triomphe.
La Langue Internacionale (E. fr.) 1 Fr. (Sm. 0·400). Louhans, Gd.-r. 39.
Sarta Stelo (E. fr.) 1 Fr. Le Mans, 15. bis, route d' Alençon. Francujo.
Norda Gazeto (E. fr.) 1 Fr. St. Omer, 5. rue de Belfort. Francujo.
Pikarda Espero (E.) 1 Fr. Amiens, 10. rue Chanzy. Francujo.
Normanda Stelo (E. franca). 2 Fr. (Sm. 0·800). Rouen, 41. r. Vicomté.
Le Petit Espérantiste (E. fr.) Fr. 1·10 (Sm. 0·600) Louhans 39. Gd. Rue. Francujo S. & L.
La Semado (E. fr.) 1 Fr. Laval. 2, Grande-rue, Francujo.
Germana Esperantisto (E. germ. duonmonata; eldono A. propaganda, B. literatura) 4 M (Sm. 2·250). Unu eld. aparte 2 M (Sm. 1·125). Ader & Borel G. m. b. H. Dresden A. 1. Struvestr. 40.
Germana Esperanto-Gazeto (E. germ., semajna) 5 M. (Sm. 3·500). Magdeburg, Kaiser Friedrichstr. 1.
Mitteilungen des Nordalbingischen E.-Verbandes (E. germ.) Lübeck, Gertrudenstr. 17.
[Bernauerstr.
Bayrische E.-Mitteilungen (E. germ.) Sm. 0·500. Augsburg, 41. I.
Sonorilo Elzasa (E. germ.) po 15 Sd. Mühlhausen, 5. Klettenbergweg.
German-Aŭstria Esperantista (E. germ.) 3 K (Sm. 1·250). Wien VI. Dürergasse 19.
Der Esperanto-Kamerad (E. germ.) 1 M (Sm. 0·500). Kiel, Sophienblatt 66.
[büttel. Germ.
Rund um die Welt (E. germ.) 3 M. (Sm. 1·500). Eld. Heckner, Wolfen-
Eĥo Esperantista (E. aldono de „Echo"). Berlin. Dessauerstr. 1.
La Ondo de Esperanto (E. rusa). 2 Rb. (Sm. 2·120) kun senpaga liter. aldono. Moskva. Tverskaja 26.
Volga Stelo (E. rusa). 1 Sm. Saratov, 136. Sokolovaja.
Kovno-Esperanto (E. rusa). 1 Rublo (Sm. 1·600). Kovna Esperantista Societo. Ruslando.
[Kauppiaskatu 11.
Finna Esperantisto (E. sveda finna). 3 Fmk. (Sm. 1·200). Helsinki,
La Verda Standardo (E.) 5 K (Sm. 2·20). Eger. Részvénynyomda. Hungarujo.
[utca 10.
Hungarlanda Informilo (E.). 2 K (Sm. 0·950). Budapest VII. Kazinczy-
Okcident-Hungara Stelo (E.) K 2·40 (Sm. 1·200) Poszony.
Panonio (E.) 2 K (Sm. 0·850). Györ, Vásár-tér 9. Hungarujo.
Pola Esperantisto (E. pola) Rb. 2·50 (Sm. 2·650) kun senpaga literatura aldono. Warszawa. Ul. Szopena 8.
Ukraina Stelo (E. rutena) K 3·36 (Sm. 1·40). Kolomea gimnazio. Galicio.
Danubo (sole en E.; org. bulg.-rumana) L 3·50 (Sm. 1·40). Bucuresti, 159. Str. Romana (ne aperas dum la milito).
La Lumo (E. bulg.) Sm. 1·300 Tirnovo. Bulgarujo.
Itala Esperantisto (E. itala). 2 L. (Sm. 0·850). Genova 13. Salita Pollainoli.
[Kl. Beerstraat.
Belga Esperantisto (E. fr., flandre) Fr. 4·00 (2 Sm.). Antwerpen, 45.
Tutmonda Espero (E.) 3 Fr. (Sm. 1·600). Barcelona. 280. Diputació.
Kataluna Esperantisto (E.) 4 Fr. (Sm. 1·600). Sabadell, Str. Gracia 12.
La Suno Hispana (E. hisp.) 3 P. (Sm. 1·188). Valencia, 26. Colón.
Bulteno de „Barcelona Stelo". Barcelona 88. Str. M. del Duero.
Portugala Revuo (E. portug.) 700 r. (Sm. 1·600). Pórto, Rua do Rosário 215.

OBSAH — ENHAVO.

*　　　*

LEGOLIBRO de bohemaj Esperantistoj:

BIBLIOTEKO DE ČASOPIS ČESKÝCH ESPERANTISTŮ.

Redakce „Časopisu Českých Esperantistů“ (*Praha II. Dittrichova ul.* 7.) *zasílá tyto publikace:*

☛ Kühnl-Procházka: **Slovník česko-esperantský** (25.000 slov) 288 str. Cena váz. K 3·60 (se slevou pro členy spolků B. U. E.: K 3·10). ☚

Methoda Kühnlova: Úplná **učebnice Esperanta** pro kursy a samouky. III. vyd. 144 str. Váz. K 2·40 (2 K).

Časopis Českých Esperantistů s literární přílohou, zal. 1907. Roční předpl. 3 K. Starší ročníky pro předplatitele po K 1·20.

Tobek-Procházka: Esperantský **překlad Babičky** Bož. Němcové vyšel v příloze „Časopisu Českých Esperantistů“ 1909—1914. (Bez časopisu nelze obdržeti).

Zamenhof-Kühnl: **Fundamento de Esperanto** se slovníkem esper.-českým 91 str. K 1·10.

Sherlock Holmes en servo de la hispana trono. Esperanta satiro. 42 str. K 0·75 (60 h).

Praha: Ilustrita gvidlibro por turistoj. (44 obr. 63 str.) Cena 60 h. vypl. 25 Sd). Dr. Zamenhof: *„Kelkaj prove legitaj lokoj donas al mi plenan certecon, ke la libro estas tre bona kaj estos sendube tre utila.“* (Vyznamenáno I. cenou o V. kongresu).

Klíč Esperanta (mluvnice se slovníčkem esp.-českým) 24 str. 5 h.; 50 ex. 2 K.

Oficiala Jarlibro de Centra Asocio Bohema Unio Esperantista. **adresaro** de bohemaj korespondantoj (pli frue Faukner-adresaro). Cena adresáře i se zápisným 40 hal. vypl.

Na obranu Esperanta: historie a theorie Ida (znetvořeného Esperanta). Český výtah Kotzinovy esper. brožury. 32 str. 40 h (30 h).

Officielní zpráva o I. Kongresu Českých Esperantistů v Praze. S illustracemi. (48 str.) Cena 1 Kor. vypl.

Co jest Esperanto? Česká informační brožura (16 str.) 3 h; 50 ex. K 1·20.

Pohlednice na Prahu s esp. texty a vysvětlivkami. Serie 30 druhů K 1·70. Jednotlivě po 6 h.

Gvidfolio tra Praha 4 str. 2 h.

Propagační obálky s českým textem 50 ex. 50 h.; **dopisnice** 20 ex. 15 h. — **Esperantské nálepky**: 120 kusů (6 druhů) 53 hal.

Návod k **založení esp. spolku** (s tiskopisy) 50 hal.

Stanovy sdružených **klubů** po 3 h; členské legitimace po 2 h.

Odznaky českých Esperantistů (zelená hvězda v bílém poli) 70 h, menší 50 h. (Pro členy spolků BUE 10 ex. K 4·45).

V závorkách jsou udány ceny se slevou, poskytované **pouze** členům spolků sdružených v BUE.

Při objednávce vyžádejte si složní lístek, který se zasílá zdarma. Objednávky se vyřizují pouze za obnos předem zaslaný.

Ústní informace v kanceláři BUE: Praha II. Vodičkova ul. 38. (Pravidelně otevřeno 12—½2).

⌘ ⌘ ⌘

DEKJARA JUBILEO DE ESPERANTO EN BOHEMUJO.

Intima festo okazis la 14. de decembro en Praha: La Esperantista Klubo, fondita antaŭ dek jaroj, aranĝis solenan kunvenon en la restoracio „U Vejvodů", kiun partoprenis 50 membroj kun siaj gastoj. En tiu ĉi amika rondo estis dediĉita memoro al la pasintaj okazintaĵoj, kiujn ni sube priparolas pro ilia intereso kaj ĉar de multaj ili ne estas konataj, kvankam en la historio de nia movado ili ludis gravan rolon.

La ĉeestintojn salutis prezidanto s-o konsilanto Dr. Rosický, kiu alparolis ilin:

„Ni kunvenis hodiaŭ por festi la dekan datrevenon de la tago, aŭ pli bone de la vespero, kiam estis fondita nia klubo, la unua en Bohemujo. Dek jaroj estas certe mallonga tempo en la societa vivo, tamen ni volas halti, kiel faras migranto, kiam li trapasis parton de la projektita vojo kaj rigardi malantaŭen sur la vojon trairitan dum la unuaj jaroj. Tiu ĉi vojo estis klopoda, la malhelpajoj pro la indiferenteco kaj nekompreno de la nova ideo estis grandaj, sed tiom pli forta estis la amo kaj la sindono de la unuaj batalantoj al la nova, simpla lingvo kaj al ĝia alta interna ideo. El tiuj fondintoj sole du persistis ĝis hodiaŭ en la servo de nia klubo, nome la fratoj František kaj Eduard Kühnl. Eĉ dum la plej malĝojigaj tagoj, kiam danĝera skismo jam minacis ĉion ruinigi, ili ne malesperis, sed konfidante la justan aferon, ili savis la klubon kaj eble la tutan movadon ĉe Bohemoj en Praha. Mi opinias do, tre estimataj, ke Vi ĉiuj konsentos, se mi uzos tiun ĉi okazon por danki ilin sincere por iliaj ĝisnunaj gravaj servoj faritaj al la Klubo kaj per tio ankaŭ al nia afero.

El la 25 fonditaj membroj kelkaj mortis, multaj forgesis pri Esperanto kaj nur kun tre malmultaj el ili ni havas nun okazon iam kunveni; ili estas: s-oj E. Weinfurter, la unua prezidanto, Stan. Balík kaj Jos. Kopecký, kiu antaŭ dek jaroj ĉeestis la fondan kunvenon kiel landestra komisario kaj kiu fariĝis poste nia samideano.

Post la fondiĝo de la Klubo trovis Esperanto daŭran hejmon inter Bohemoj; la Klubo fariĝis fokuso kaj ĝermo, el kiu poste kreskis filioj, grupoj kaj kluboj: en České Budějovice, la virina grupo en Praha, filioj en Plzeň, Prosek k. t. p. Tiel estis donita larĝa bazo por pli malfrua organizo en nia Centra Asocio B. U. E., kies laboro propaganda subtenas nun tiel bone nian tutan movadon boheman.

Ni ne sole esperu, sed ankaŭ klopodu, ke nia Klubo en Praha ĉiam kresku kaj floru kaj kun ĝi latuta afero esperanta."

Poste estis tralegitaj la salutaj telegramoj kaj leteroj, venintaj de: Esperantista Societo en Kraków, Germana Unuiĝo Verda Stelo en Praha, Bohema Esperantista Klubo en Wien, s-o Rohlíček en Basel — Svisujo, s-o supera fervoja komisario inĝ. Sitko en Brno, Internacia Asocio de Bankistoj en Dresden (s-o Dr. Arnhold), German-Aŭstria Esperantisto en Wien (s-o Dr. Werber), Esperantista Klubo en Kutná Hora (s-o faka instr. K. Horáček), Esperantista Klubo en Hradec Králové (s-o Michálek), Esperantista Klubo en Plzeň (s-oj J. Schwarz, A. Loukota, J. Brožík), Esperanta Rondo en Wien (s-o V. Jaroš), s-o B. Bernard en Hamburg, s-o instr. Švingr en Cehnice, s-o Jindř. Pohl el Plzeň, s-o Fr. Stachura el Polská Ostrava, s-o faka instruisto Bůžek el Plzeň, s-o Fr. Fišer el Strakonice, s-ino Eliška Kočvarová el Rokycany, s-o Dr. Schulhof el Pardubice, f-ino E. Lehnertová el Plzeň, s-o Frýba el Semily. Persone salutis per sia delegito „Laborista Asocio Esperantista en Praha". La Klubo sincere dankas ĉiujn nomitajn amikojn por ilia esprimo de sukceso kaj petas, ke ĉiuj akceptu pere de tiuj ĉi linioj elkorajn amikaĵojn de ĉiuj partoprenintoj.

La vortoj de sinjoro prezidanto same kiel la laŭtlegataj salutoj estis per viva aplaŭdo akceptitaj.

Kun intereso estis aŭskultitaj kelke da aludoj pri la unuaj laboroj de samideanoj en Praha, entreprenitaj antaŭ dek jaroj kaj celintaj la fondon de la Klubo. S-o Kühnl dediĉas memoron al siaj unuaj kunhelpintoj, kiujn kunigis okaza vizito de la rusa Esperantisto Seleznjev; ĉi tiu serĉadis la kelkajn tiame enskribitajn samideanojn laŭ la Zamenhofa Adresaro kaj tio donis al ili okazon interkonatiĝi. Post lia forveturo okcidenten restis en Praha tiel forta intereso pri starigo de centro, ke malgraŭ la ĉiuflanka malkompreno kaj nur kun tre malmultaj kunlaborintoj estis post prepara kunsido (en ĉambreto de Konvikt) anoncita publike la fonda ĝenerala kunveno, okazinta en granda salono „u Štajgrů". La ĉambrego estis bedaŭrinde tiom granda, kiom malplena. Sed la kunvenintaj 25 gastoj tamen metis fundamentan ŝtonon por nia afero, kiu dum la dek jaroj havigis al Esperanto milojn da novaj adeptoj.

(*Daŭrigo.*)

Jus antaŭ la presado de la gazeto ni ricevas la malĝojigan sciigon pri la morto de nia estimata amiko, prezidanto de „Bohema Klubo Esperantista en Wien" sinjoro Karel Macháček, supera poŝta oficialo.

J. A. KOMENSKÝ (COMENIUS).

El „Dějiny pedagogiky“ (Historio de pedagogio) verkita de prof. Dr. O. Kádner kaj eldonita de „Dědictví Komenského“.

En tempo de ĝenerala dekadenco de la germana kulturo kaj memstareco, kiam el okcidento ekdisvastiĝas fremdaj influoj kaj nekuraĝe liberigas al si la vojon ideoj de eduka realismo, per mirinda ironio de la historio ĝuste el la Unuiĝo de Bohemaj Fratoj, kiu tiel longe kaj obstine sin defendis kontraŭ la humanistaj celadoj, restante fidela al idealoj antikvo-kristanaj, eliris viro, kiu per grandioza koncepto la unuan fojon resumis ĉiujn pedagogiajn bezonojn de la nova tempo kaj sur realisma bazo unuafoje konstruis ĝeneralan didaktikon kaj solvis specialajn demandojn metodikajn, viro, kiun Michelet nomis Galilei de la edukado — („un beau génie, grand, doux fécond, savant, universel, le Galilée de l' éducation“) — Jan Amos Komenský (Comenius). La tragedia cirkonstanco, ke al la Unuiĝo, jus, kiam ĝi donis la plej brilan floron, estis forprenita tero de la hejma evoluado kaj ĝiaj adeptoj estis elpelitaj el la malriĉigita kaj de fremda soldataro inundita patrujo, estis samtempe la feliĉa kaŭzo, ke la tendencoj de Komenský disvastiĝis en la tuta tiame klera mondo kaj ke ili havigis al sia aŭtoro mondfaman nomon. Pelata de loko al loko, persekutata de terura sorto de sia eklezio, nenie trovante ripozon nek trankvilon, li re- kaj refoje provas realigadi en diversaj lokoj de Eŭropo siajn reformajn ideojn kaj estas tiel mem ilia plej bona propagandisto. Mireginda estas la spirita forto de tiu ĉi viro, kontraŭ kiu eĉ raba elemento de fajro konspiris kun homa malico por detrui la fruktojn de lia multjara penado kaj de la multegaj noktoj sendormaj kaj kiu tamen refoje kaj denove kolektas la fortojn por nova batalo kaj ankoraŭ en la verketo „Unum necessarium“ (Unu necesa), skribita nelonge antaŭ la morto, sin ĝojigas per la espero, ke almenaŭ la estonteco foje efektivigos liajn projektojn, kiam estos aperintaj novaj floroj sur nia tero kaj kiam komenciĝos tempo de renaskiĝo.

Li ekvidis la lumon la 28. de marto 1592 en Uherský Brod (Moravio), kie lia patro Martin estis muelisto. (La familio devenis el Komna, Komenský mem estis edukita en Nivnice). Nur en la aĝo de 16 jaroj li eniras latinan lernejon en Přerov, de kie li foriras en la universitaton en Herborn, kie li konatiĝas kun Alsted kaj krom aliaj venis tie al li ideo pri bohema vortaro kaj pri ĝenerala priskribo de la mondo (Theatrum universitatis rerum), kiu estas la unua elmontro de liaj pli postaj tendencoj pansofie-enciklopediaj. Pasiginte iom da tempo per vojaĝado precipe tra Nederlando kaj per studado en la universitato en Heidelberg, li revenas en la patrujon kaj por siaj lernantoj en Přerov li verkas sian unuan verkon didaktikan, la hodiaŭ perdiĝintajn instruojn de pli facila gramatiko.

(Grammaticae facilioris praecepta 1616). Fininte la teologiajn studojn, li travivas iom da feliĉa tempo en Fulnek, de kie li estas devigita forkuri post la batalo sur la Blanka Monto. Forlasinte Moravion, kie li perdis pro pesto sian tutan familion kaj per fajro la tutan havon, li sin kaŝas en la jaroj 1621—1628 en Bohemujo, serĉas konsolon studante Biblion kaj verkas sian kristanisman utopion „Labirinto de la mondo", tradukas „Psalmojn" kaj hazarde trovinte Didaktikon de Elias Bodin, li ricevas la ideon pri sia granda Didaktiko, kiun li ĉeftrajte skizis ankoraŭ en Bohemujo. Kun la lastaj restintoj el la Unuiĝo de Bohemaj Fratoj li alvenis en la j. 1628 al Leŝno, li fariĝis ĉi tie senioro de la bohemfrata komunumo religia kaj administranto de la tiea latina lernejo, por kiu li ĉirkaŭ la jaro 1635 verkis ankaŭ leĝojn (Leges illustris gymnasii Lesnensis); tie li finis la Didaktikon kaj disvolvis epokofarantan agemon en la reformo de lingvoj kaj en organizado de lernejoj, ĉar el tiu ĉi tempo datiĝas ankaŭ liaj Pordego de lingvoj malfermita (Janua linguarum reserata), Vestibulum, Informatorium por la hejma infanedukado kaj krom multnombraj verkoj teologiaj ankaŭ aliaj libretoj pansofiaj.

Rifuzinte la unuan inviton al Svedujo li ekvojaĝis en la j. 1641 en Anglujon, kie preparis al li la vojon Samuel Hartlib, eldoninte jam en 1637 Prodromus Pansophiae sen scio de la aŭtoro, verketon, kiu, kvankam ĝi kaŭzis tiam sensacion en la tuta klera mondo, tamen al Komenský profitigis riproĉon pri malkredo kaj paganismo. Sed la bataltumultoj, de kiuj estis Anglujo agitata, detruis ĉiujn planojn de parlamento kaj de amikoj de Komenský, kiu poste, akceptinte proponon de riĉa komercisto nederlanda, Ludoviko de Geer, „almozdonanto de Eŭropo", transiris en Svedujon kaj tie post iom da hezitado, kvankam kontraŭvole, kaj laŭ sia opinio nur provizore, prokrastis siajn planojn pansofiajn; li konsentis kun kelke da helpantoj en urbo Elblag verkadi lernolibrojn por la svedaj lernejoj; ĉi tie li verkis ankaŭ la kulminan verkon de siaj lingvistikaj tendencoj: La plej nova metodo de lingvoj (Methodus linguarum novissima 1648).

INFORMOJ PRI LA BOHEMA NACIO.

La rajto de nacioj (Le droit des peuples), ĉi tiun signifoplenan devizon elektis kiel sian nomon nova internacia organizaĵo en Parizo, kiu prenis sur sin la taskon influi la publikan opinion ĉe ĉiuj kulturaj nacioj kaj labori tiel por bono de la subpremataj nacioj kaj por ilia subteno. La nova „Ligo por la rajto de nacioj" fondiĝis sub prezido de fidela amiko de la bohema nacio, la glorfama profesoro ĉe la pariza universitato E. Denis en kunveno de emi-

nentuloj el la unuaranga pariza societo la 15. de decembro 1912, kaj komencis labori eldoninte la unuan numeron de sia monata revuo „Cahiers mensuels de la Ligue Internationalle pour la défense du Droit des Peuples“. Tuj en la unua kajero de tiu ĉi revuo, kiu krom la programo de la nova ligo enhavas interesajn raportojn pri aktualaj demandoj de diversaj nacioj, precipe pri la slavaj, estas ankaŭ publikigita rimarkinda artikolo el plumo de la bohema verkisto prof. J. Hantich pri la bohema nacio kaj pri ĝia sindefenda batalo kontraŭ la germaniga perforto. Precipe estas tie priskribita la kultura skandalo kaŭzita per la sigelfermo de la privata bohema lernejo „Komenský“ en Wien III. — skandalo ebla sole en la miasmoplena atmosfero aŭstria — kaj akre estas tie karakterizata precipe la iniciatinto de la kontraŭbohema persekutado, la estinta urbestro wien'a, Dr. Neumayer, jus devigita pro siaj skandaloj rezigni je sia ofico. — Membro de la Ligo povas fariĝi ĉiu persono kaj korporacio, paganta jare 10 Fr., por kiuj ĝi ricevas ankaŭ la revuon. (Adreso: Paris VI. rue Visconti 21.).

Kelke da ciferoj por la statistiko. Post kiam la dek mil konteroj de la pasintjara **sokola manifestacio** en Praha estis ordigitaj, oni trovis, ke la grandioza festo, kiun partoprenis 17.877 ekzercantoj — la plej granda nombro ĝis nun ĉe la tutmondaj gimnastaj festoj atingita — altiris al la bohema metropolo 300.000 fremdajn gastojn el ĉiuj partoj de la mondo kiujn dum kvar tagoj transportis 1292 specialaj vagonaroj. La urba elektra tramvojo transportis en 4 tagoj 1,315.000 personojn. La elspezoj por la tuta aranĝo atingis 656.600 K (preskaŭ duono de tiu ĉi sumo estis bezona por elkonstrui la arenon, kiun vizitis dum la 4 ĉefaj festotagoj 882.000 pagintaj gastoj). Laŭ la proksimumaj kalkuloj de la prepara komitato oni esperis, ke la elspezoj atingos 657.400 K — do diferenco sole 800 K; eĉ en tio la aranĝintoj estis tre precizaj. Donacoj kaj subvencioj havigis al la Sokola Unio 400.000 K, kiuj restis rezerva netuŝita kapitalo. Dum la ekzercoj deĵoris 80 kuracistoj: ili helpis en 3200 okazoj de tute negrava signifo (precipe ofta sveno pro interpremado de la publiko). Ĉe la vetekzercoj okazis eĉ ne unu akcidento. Por loĝigi la tutan sokol-armeon oni prunteprenis en la kazernoj 26.000 pajlosakojn, por kiuj la ŝtato prezentis sian fakturon — 4200 K.

LA INTERSLAVA LINGVO.

Interslavaj rilatoj. En la II. jarvolumo de Č. Č. E. pĝ. 35 ni traktis pri la utilo, kiun alportus al la slavaj nacioj la ebleco de reciproka kompreno. Ni, Esperantistoj, kiuj tiel facile rilatas kun la tuta mondo, trovas, ke la solvo estas ankaŭ al la Slavoj donita per Esperanto, per la genia verko de Zamenhof, ebliganta tiel facile ekrilati kun ĉ i u j nacioj. Tamen ne ĉiu homo konsideras la aferon jam solvita kaj de tempo al tempo aperas projektoj pri — i n t e r s l a v a lingvo. Eĉ se iu sukcesus doni al Slavoj tian helpilon, li ne servus ali ili tiom, kiom servis Zamenhof al la tuta mondo (enkalkulante la Slavojn) ĉar tiuj ĉi devus poste lerni krom

la interslava lingvo ankoraŭ la tutmondan helplingvon — Esperanton, kiu cetere mem kontentigos ĉiun ilian bezonon.

En la jaro 1907 eliris en Kroměříž (Moravio) „Grammatik der neuslavischen Sprache“ de Prof. Ign. Hošek (Prezo 2 K).

Antaŭ kelke da semajnoj aperis lernolibro de **Slavina — slava Esperanto,** verkita de s-o Josef Konečný en Praha-Nusle (32 pĝ. Prezo 50 hel.). Post la tralego de la broŝuro ni povas diri sole tiom, ke ĝi estas apenaŭ skizo de skizo por lingvo. Ne aludante la proponatan sistemon, kiu, bazante preskaŭ ekskluzive sur la lingvo bohema, apenaŭ povus esti de la ceteraj slavaj nacioj konsiderata sufiĉe neŭtrala, ni nepre devas esprimi la opinion, ke Esperanto, gajninta jam ne sole Slavojn, sed rilatiganta nin kun la tuta mondo, neniel bezonas konsideri tiun ĉi proponon kiel gravan konkuranton. La aŭtoro de Slavina prezentas en sia verketo nemulte: kelke da gramatikaj reguloj, plejparte pri la deklinacio kaj kelke da frazoj — jen la tuta enhavo. La leganto trovas, provante legi la tekston, ke mankas instruo pri la akcento — ĉu la akcentado estas eble laŭvola? La bohema kritiko en siaj recenzoj konsideras la entreprenon tro supraĵa, ne ellaborita. Nin povas interesi la elekto de titolo por la verketo: „Slavina: slava Esperanto“, per kiu estas pruvite, ke la celo kaj signifo de nia helpa lingvo estas jam ĉe ni konsiderataj kiel tre bone konataj.

Ankoraŭ unu nova projekto aperis en la lastaj tagoj: **Slovanština,** kiun verkis prof. Edm. Kolkop en Jevíčko (Moravio). Eld. F. Boháček. Prezo 16 hel. La aŭtoro aludas kelkloke Esperanton, ĝian strukturon kaj ĝian vortaron, dirante: „Do, ankaŭ la artefarita interslava helpa lingvo devas esti laŭ ebleco simpla, proksimume tiel, kiel estas Esperanto rilate la helpajn lingvojn tutmondajn; ĉar sole simpleco de gramatiko kaj de vortfarado garantias al Esperanto venkon super ĉiuj antaŭaj, samtempaj kaj estontaj provoj pri la helpa lingvo tutmonda koncerne la gramatikan vidpunkton.“ Tiu ĉi opinio estas certe tre flata por Esperanto, sed ne senriproĉa estas la aŭtoro pro la sekvantaj vortoj de la antaŭparolo: „La vortojn por la lingvo interslava ne povas kaj ne devas elekti unu persono. Ĉar la plej granda kaj sola eraro en Esperanto estas, ke ĝia vortaro estis redaktita de unu homo, eĉ se geniulo. Tial la elekto de vortoj estas arbitra, sensistema. Rezultas el tio, ke por la vortelekto de lingvo artefarita estas bezonaj pli multaj kapoj.“ Dr. Schulhof en „Osvěta Lidu“ lerte refutas tiun ĉi malpravan diron: „Estas sendisputa fakto, ke Esperanto estis kreita de geniulo, estas komprenebla, ke la sama kreis ankaŭ la vortaron esperantan, sed la aŭtoro de Slovanština eĉ ne rimarkis, ke la fundamenta parto de la vortaro de Zamenhof estas sole negrava parto, kompare al la hodiaŭa riĉa vortaro esperanta, kies vortojn nek faris nek elpensis unu homo, eĉ ne unu institucio por tio elektita, sed miloj da izolitaj kapoj, do versence la vivo, kiel okazas ĉe ĉiuj lingvoj naturaj, vivaj kaj mortaj. Estas sendispute, ke Esperanto grandparte estas verko de genia Zamenhof, sed konsideri Esperanton kiel verkon de unu homo hodiaŭ absolute ne estas ebla, ĉar super ĝia organismo laboris de 25 jaroj tiom da kapoj kaj manoj, ke estas eĉ nepenseble, ke tiu ĉi kunlaboro restu senrezulta. En tio bazas la supereco de Esperanto, ke Zamenhof ne donis al la mondo pretan kaj definitivan laboraĵon, sed ke li sole montris kaj difinis la vojon, kiun liaj adeptoj ne devas forlasi, de kiu ili ne devas dekliniĝi, por ke ili ne erariru

plene. Cetere tiun fakton oni plej bone vidas sur la vortaro esperanta mem. La hipotezo, ke Esperanto estas lingvo elfunde elpensita kaj arta, estas do nepre falsa. Esperanto estas sole rezultaĵo de ĉiam pli intensiva internacia vivo eŭropa kaj nemortanta merito de Zamenhof estas kaj estos ĉiam, ke bone li elsondis la animon de tiu ĉi vivo kaj difinis al ĝi la ĝustan vojon, sed Esperanto tia, kia ĝi estas nun, ne estas plu verko de Zamenhof, sed verko de la vivo· Esperanto ne estas plu, por ke ni uzu vortojn de maljuna Kosina, meĥanismo, sed viva organismo."

REVUO DE LA REVUOJ.

Dr. Stromboli, kiu estis la ĉefa propagandisto de Esperanto en Italujo kaj kiu en Kraków proponis, ke la **IX. Kongreso okazu en Genova**, dissendis antaŭ nelonge cirkuleron, per kiu li sciigas, ke li devas eksiĝi kiel membro de la organiza kongresa komitato kaj de la ceteraj italaj korporacioj esperantistaj „pro agado de kelkaj samnaciaj Esperantistoj, kiuj, por kontraŭbatali liajn personajn sentojn, kalumnias la „Genovan Esperanto-Unuiĝon", kontraŭstaras al la nacia Asocio, disvastigis la malveran sciigon, ke la 9-a kongreso ne okazos en Genova, disvastigis la famon, ke oni intencas fari la 9-an kongreson liberpensula kongreso, kaj semis konstante en la nomo de samideaneco malkonsenton en niaj vicoj" ktp., krom tio pro manko de tempo bezona por la aferoj privataj. La redakcio de „La Ondo de Esperanto", notante lian cirkuleron, aldonas interalie: „. . . Jam delonge ni rimarkis, ke ordinare, kiam unu persono komencas energie labori neeviteble li protestigas kelke da uloj, kiuj speciale sin okupas per intrigado, kvankam ili fiere portas la verdan stelon kaj elokvente parolas pri la tutmonda frateco. Kiam vi laboris nur por vi mem, ekz. por via komerca entrepreno, neniu „ŝovis nazon en vian vazon". Sed ĵus, kiam vi komencas labori senprofite, nur por la ideo, tuj vin atakas viaj samideanoj kaj ili diros, ke vi celas vian personan profiton, ke vi estas glorama, honorama ktp. Se, ekz. vi estas prezidanto kaj se vi multe monoferas por la societo, oni nepre diros, ke vi estas aŭtokrato, ke vi aĉetis la prezidantecon, ke en via kapo mankas klapo, kaj oni penos eksigi vin ĉiumaniere, ĉar viaj laŭroj enviigas kelke da personoj laŭramaj, sed ne laŭrindaj. Finfine, se via nervosistemo ne estas fera, vi preferos reokupi vin per privataj aferoj, tiom pli, ke vi riskas ne sole ruinigi vian materialan bonstaton, sed vi riskas, ke via reputacio kaj via honoro estos makulita, ĉar via malamikaro agas laŭ la proverbo: „kalumniu, kalumniu, restos io". Nu, vi foriras, kaj Esperanto perdas fervoran apostolon. . . . Se, — rekompence — oni fajfas, oni insultas, oni kalumnias, — nature la homo preferas plu ne reaperi antaŭ la publiko. Ne pri publiko esperantista speciale ni parolas, ne: — la dirita trajto karakterizas la publikon ĝenerale. Neniu publika movado estas asekurita kontraŭ intrigoj kaj nia esperanta movado bedaŭrinde ne prezentas „la feliĉan esceptonˮ.

En la lasta n-o de „Oficiala Gazeto Esperantista" ni ĵus legas, ke la „Konstanta Kongresa Komitato" elektis kiel kongresejon por 1913 la urbon **BERN** *en Svisujo, kiu ankaŭ prezentis ĉe la lasta kongreso sian inviton.*

Z CELÉHO SVĚTA.

La Centra Asocio Bohema Unio Esperantista, espriminte al sia honora membro Sir Th. V. Strong gratulon okaze de lia eminentigo per ora medalo de nia ĉefurbo Praha, ricevis la 14. de decembro tiun ĉi respondon:

Estimataj kunlaborantoj!

Mi ricevis vian fratan leteron de la 18. de novembro kaj el koro mi vin dankas pro la afablaj esprimoj per kiuj vi min gratulas je la granda honoro, kiun faris al mi via glora ĉefurbo Bohema Praha. Pri ora Praha mi retenas kaj ĉiam retenos orajn memorojn — kaj la ora medalo estos por mi altvalora simbolo pri la netaksebla amikeco kaj frateco inter via urbo kaj la mia — inter via lando Bohema kaj Granda Britujo.

Prosperu Praha! Floru Bohemujo! Kresku eterne l' amikeco tutmonda tiom helpita per la lingvo kaj la sento de Esperanto.

Kun plena estimo mi restas via sincera amiko

T. Vezey Strong.

* *

Přednášková cesta o Praze a o Čechách, kterou podnikl koncem minulého roku prof. Pitlík z Prahy, setkává se s nejlepším úspěchem, jak o tom svědčí zprávy, které nám dosud byly zaslány. Před svým odjezdem uspořádal dne 16. prosince veřejnou českou přednášku ve škole „u Nejsv. Trojice" v Praze, při níž na 100 hostí mělo příležitost obdivovati serii 220 umělecky provedených diapositivů. O programu jeho cesty zmínili jsme se podrobněji v posledním čísle loňského ročníku. O výsledku přednášek referujeme podle chronologického pořadu.

1. **Brunšvik**, 18. XII. Přednáška dopadla výborně; ve svém proslovu ocenil vrchní soudce p. Reinking význam českého národa a Čechy a Prahu nazval perlou rakouské monarchie. Týž překládal esp. text přednášky do němčiny s p. Christoffelem a sl. Jahns. Účast 180 osob. Sál „Schultheis" přeplněn. Přijeli též Esp. z Harzburku. V nádherné esp. knihovně p. Reinkinga objevil prof. Pitlík též našeho Sherlocka Holmesa, o němž se p. Reinking vyslovil, že jest jednou z nejlepších esp. prací prosaických. Dnes zprávy o přednášce ve všech časopisech, které zastoupeny svými redaktory.

2. **Antverpy**, 20. XII. Přednáška pořádána v úzkém kroužku (100 osob) klubem Esp., spolkem fotografů amatérů a kroužkem pro studia vědecká. V proslovu p. Van Schoor výborně akcentoval politický význam českého národa; sám také text překládal.

3. **Lille**, 23. XII. Přednáška měla neobyčejný úspěch, konala se za účasti 250 osob ve fysikálním sále university. Z počátku překládal do frančiny p. Barat, stud. med., když se však ukázalo, že všichni účastníci rozumějí Esperantu, bylo pokračováno bez překladu. Univ. prof. Paillot děkoval řečníkovi po přednášce a pravil mimo jiné, že Francouzové, ač nejsou zvyklí poslouchati dlouhotrvající přednášky, tuto přece byli by poslouchali ještě déle, neboť nejen slova, ale i obrázky jsou tak krásné, jakých dosud ve Francii neviděli.

4. **Veghel**, 29. XII. Přednášce přítomno 120 osob; překládal do hollandštiny p. Schendeler, ředitel škol. Obrázky ze sokolského sletu a národní kroje tak se líbily, že musely býti opakovány.

5. **Uden**, 3. I. 1913. Přednášku navštívilo 100 účastníků; do

hollandštiny překládal opět p. Schendeler. Přítomno několik missionářů z Číny.

6. **s' Hertogenbosch**, 4. I. 1913. Účast 200 osob; překládal p. red. Pastoor, jenž v úvodní řeči poukázal na hrdinné dějiny našeho národa a vylíčil náš odvěký boj o právo. P. prof. Pitlík obdržel zprávu od klubu esp. v Hirošimi v Japonsku, jehož předsedou jest ministr dopravy hrabě Haraši, že letos na podzim zamýšlí inž. Takahaši pořádati podobnou přednáškovou cestu po Evropě a šířiti Esperantem známost o své vlasti. (P. Takahaši má i mezi českými Esperantisty řadu dopisovatelů.)

* *

Bude Nobelova cena míru udělena dr. Zamenhofovi? Přátelé Esperanta v nejrůznějších zemích již často zmínili se o vyznamenání, kterého zajisté jest hoden autor tohoto jazyka, majícího za účel přispěti k utužení mezinárodního přátelství a míru. Zcela právem uváděli jsme již r. 1908 a 1910 na tomto místě, že jest třeba, aby některá ze světových korporací esperantských vytkla si za cíl pracovati v řadách činitelů rozhodujících o udělování Nobelovy ceny a aby nespouštěla se zřetele tento úkol, v jehož dosažení všichni pevně doufáme. Veřejnost však dosud velmi málo zvěděla o krocích, které byly již v této věci podniknuty, neboť i několik zmínek učiněných ve II. roč. „Oficiala Gazeto“ bylo k žádosti Dr. Zamenhofa uveřejněno tak diskretně, že téměř zanikly v ostatních zprávách. Poprvé učiněn pokus doporučiti Dr. Zamenhofa jako kandidáta mírové ceny r. 1906, když 12 členů britského parlamentu podepsalo žádost adresovanou sekretáři Nobelova Výboru. (Nyní: M. Ragnval Moe, Kristiania, 19. Drammensvei. Podmínky o udělování cen viz ve Zprávě o II. Kongresu Esp. v Ženevě 1906). Nový významný pokus učiněn r. 1910: Tenkráte zaslala jmenovanému výboru kancelář „Centra Oficejo“ v Paříži návrhy podepsané 45 členy francouzského parlamentu jakož i jinými oprávněnými osobami a předložila díla Zamenhofova vedle řady historických a statistických dokladů o rozšířenosti Esperanta. V dílech autorových vytkla zvláště ona, která jeví zásady pacifismu a která byla mu vůdčí při stavbě Esperanta.

Protože od té doby uděleny byly ceny mírové osobám, které rovněž plnou měrou již dávno si je zasloužily, lze nyní očekávati, že naše oprávněné nároky dojdou tentokráte uspokojení a myslíme, že jest nyní vhodný okamžik, aby výbor byl opět upozorněn na nové úspěchy Esperanta. Proto obrací se „Centra Oficejo“ na přátele Zamenhofova díla, kteří mohou býti nápomocni této akci sbíráním podpisů osob oprávněných předkládati návrhy Výboru pro udělování Nobelovy ceny.

*

Světoznámá universita Oxfordská a Esperanto. Oxfordský výbor pro mezinárodní dohodu a přátelství rozeslal všem universitám dopisy s resolucí, která byla 29. října 1912 přijata v Manchesterské koleji v Oxfordu. Oba dokumenty jsou psány anglicky, latinsky a **esperantsky**. Text resoluce zní: „Tato schůze vidí v mezinárodním rázu universitních studií a ve snadnosti, se kterou studující všech plemen mohou se súčastniti universitních studií, závažnou pomůcku k utužení mezinárodního přátelství a nařizuje svému tajemníkovi, aby tlumočil její bratrský pozdrav universitám cizozemským a různým svazům universitních posluchačů“. Jest zajisté závažným faktem, že instituce tak významná a vynikající dopisuje Esperantem. Budiž poznamenáno, že předsedou jmenovaného výboru jest Lord

biskup Oxfordský, místopředsedy universitní profesoři (theologie, lékařství a řečtiny) a děkani kolejí.

O mezinárodním **kongresu mathematiků** v Cambridge pojednala maďarská vědecká revue „Urania“ v čísle říjnovém 1912 a stěžuje si na překážky vznikající z mnohojazyčnosti. Autor vidí, že ani předcházející rozdávání textu přednášek ani současný překlad do ostatních (tří) jazyků nezvýší zájem posluchačstva; zde lze applikovati pouze jazyk pomocný, na př. Esperanto. Z počátku mluvilo by se jím vedle ostatních, později však, až by se ukázala jeho schopnost a výhodnost přijde čas, že bude Esperantu vyhraženo místo přední, vedoucí. — Za stávajících však okolností na 600 učenců přítomných sjezdu nemohlo si rozuměti, nehledě ke ztrátě času, zatím co 1000 účastníků kongresu esperantského v Krakově — příslušníků nejen několika desítek národů, ale i nejrůznějších vzdělání a vrstev společenských — jednalo s takovou snadností, jakoby byli stejného národa. Jaký to kontrast mezi oběma světovými sjezdy!

Kongres **obchodních komor** v Londýně 1910 jednal též o otázce **zjednodušení kalendáře** a dal podnět k urychlení této věci. Švýcarská vláda připravuje nyní konferenci diplomatů, kteří pojednají o docházejících návrzích na reformu. Dosud přijala federální rada švýcarská 30 návrhů, mezi nimiž **14** jest redigováno Esperantem, kdežto ostatních 16 jest psáno sedmi různými jazyky. Kdo chce zaslati návrh nebo projeviti alespoň souhlas se zásadou změny kalendáře, dopiš na adresu: „Federacia Konsilantaro“ en Bern, Svislando.

Esperanto mezi učenci. Účastníci mezinár. konference o upravení časoměrství přijali pozvání svazu „Internacia Scienca Asocio“ v Paříži a navštívili místnosti „Centra oficejo Esp.“, kde byli přijati generálem Sebertem. Mezi přítomnými byli mimo jiné: Ad. Carnot, bratr býv. presidenta republiky, W. Förster z Berlína, předs. mezinár. výboru pro míry a váhy a člen evropské správní rady Carnegie-ova mírového fondu, senator Blazerna, A. Benoit, ředitel mezinár. výboru pro míry a váhy, C. Bourlet, prof. mathematiky na konservatoři umění a řemesel v Paříži, Rollet de l'Isle, vrchní ing. hydrograf. ústavu franc. námořní správy, Ch. Verax, red. esp. „Scienca Gazeto“. Všichni cizí hosté projevili své sympathie hnutí esperantskému, které pilně sledují a prohlíželi se zájmem knihovnu 2000 esperantských děl a sbírku 40 tisíc výstřižků z časopisů všech zemí, které jednají o Esperantu. Večer súčastnili se hosté obvyklé každoměsíční společné večeře pařížského esp. klubu, kde proslovili pozdravy zástupci všech přítomných národností (maďar, japonec, číňan, mexikán atd.). Mezi těmi dr. Oisi z Japonska vyprávěl, že bez znalosti evropských řečí užívá na své vědecké cestě s výborným úspěchem pouze Esperanta. Carnot vyslovil o naší propagandě rovněž významná slova, neboť nazval cestu Esperantistů nejsprávnější mezi vším mezinárodním hnutím.

O pomocné mezinárodní měně bylo též jednáno na odborové schůzi Esperantského vědeckého svazu v Krakově. Jak známo, užívá esperantský svět jako jednotku přepočítání měny 1 sm (spesmil) odpovídající asi K 2·40. O této jednotce, navržené ženevským profesorem R. de Saussurem a přijaté francouzskou vědeckou společností „L' Association française pour l' Avancement des Sciences“ kongresem r. 1907 pořádaným, podalo ministerstvo obchodu a průmyslu v Rusku zprávu všem obchodním ústavům.

Peněžní styky s cizinou jsou valně usnadněny založením mezinárodní **esperantské šekové banky v Londýně.** Podobně jako poštovní spořitelna v Rakousku sprostředkuje i tato banka platy mezi svými členy navzájem a mezi členy i nečleny pouhým vyúčtováním, tak že výlohy za poštovné omezují se na známku použitou k zaslání rozkazu (dopisnice). Pro Německo a Rak.-uhersko jest nejvýhodnějším obrátiti se na filiálku Esp. Banky, řízenou firmou Bankhaus Gebrüder Arnhold v Drážďanech. Chcete-li, aby byl vám otevřen u banky účet, zašlete alespoň 10 Sm (24 K) jmenované firmě, která vydá vám kromě stvrzenky sešit šeků a formulářů, jimiž můžete poukazovati libovolné obnosy ve výši vkladu, ke kterému se jinými účastníky vám poukázané obnosy připisují, resp. od něhož se obnosy vámi jiným poukázané odepisují. Dnes užívá služeb šekové banky většina redakcí esper. časopisů, jimž lze tak nejsnadněji přijímati předplatné (jak známo, do některých států, na př. do Španělska, nelze zasílati peněžních poukázek), všechna esp. vydavatelství a celá řada spolků i jednotlivých osob, které mají častější styky s cizinou. Vřele doporučujeme i svým českým přátelům, aby zažádali u banky o otevření účtu, čímž ušetří i na poštovném při peněžních zásilkách. Vyžádejte si bližších informací! Považujeme za vhodné upozorniti na tomto místě na mezinárodní poukázky **„Coupon-réponse international“**, které lze koupiti v každém poštovním úřadě všech států sdružených v pošt. unii. Cena kupní 28 hal. (v ostatních zemích 30 ctm, 3 d, 28 ct. atd.). Chceme-li dopisovateli zaplatiti zpáteční odpověď nebo objednáváme-li kdekoli v cizině zboží v ceně nepřesahující 2—3 K, vložíme do svého dopisu jeden nebo více kuponů, které příjemce na svém pošt. úřadě vymění za známky po 25 hal. (nebo v odpovídající hodnotě ctm, d., atd.). Na každém kuponu ztrácí se tudíž 3 hal. Proto jest výhodno tyto poukázky, které sami z ciziny dostaneme, uschovati a použíti jich v případě potřeby ve vlastní korrespondenci.

V Anglii. Městská školní rada v Glasgově schválila otevření kursu ve dvou večerních školách. Jak známo, již před dvěma roky oznámilo ministerstvo vyučování, že během jednoho roku obdržely 33 večerní školy od vlády podporu na pořádání kursů. Ženevský esperantista Edm. Privat přednáší letos o francouzské literatuře na koleji „Bedales“ založené moderním paedagogem J. H. Badley-em. Uspořádav přednášku o Esperantu, získal zájem všech žáků, kteří požádali ředitelství koleje o zavedení kursu Esperanta. Dnes řídí E. Privat se svou chotí 14 kursů týdně pro žáky a dva pro učitele. — Londýnští Esperantisté založili pro stále četněji požadované služby U. E. A. zvláštní honorovanou funkci konsula-sekretáře, kterou zastává nyní J. Epstein. — Známá firma Caribonum (výroba uhlového papíru a potřeb pro psací stroje) vyučuje 20 svých úředníků Esperantu. Náboženský týdenník The Christian Life přináší v každém čísle esp. „Kazáníčka“. Jiný časopis stejného směru rozesílá na požádání svou esp. publikaci „Fratularo“. (Inf.: „Fellowship“, London. E. C. Salisbury - sq.). — V Liverpoolu získal naší myšlence p. Alvarez pět jihoamerických konsulů, kteří podají svým vládám zprávu o hnutí esperantském. — Britská a zahraniční biblická společnost vydá společně se Skotskou esperantský překlad Nového Zákona. — „The Britisch Esperantist“ očekává od návštěvy zástupců Vídně, Prahy a Išlu, při níž Esperanto tak dobře se uplatnilo, významný úspěch. V jednovém čísle přináší nadšený článek (angl.) z péra našeho přítele p. Harrisona Hilla o návštěvě Prahy, kam byl pozván městskou radou u příležitosti všesokolského sletu. P. Hill tou měrou oblíbil si velkolepou slavnost sokolskou, že uspořádal po svém návratu do Londýna přednášku o sletu doprovázenou 80 světelnými obrazy, které zaslala mu za tím účelem městská rada pražská. — Esperantské bohoslužby v Londýně byly dosud konány ve farní modlitebně severní čtvrti. Nyní budou pořádány ve chrámě Harecourtském každou druhou neděli v měsíci (o 3 hod. odpol.). Prvnímu esp. kázání H. B. Mudieho bylo přítomno přes 100 osob. V lednu kázal E. W. Lowes z Peckhamu.

Výstava esperantská bude pořádána v Trondhjemu v Norvežsku; esp. sekce budou otevřeny na výstavách v Kievě (adr.: S-o Sepe, Kiev, Nikolaevskaja 9) a v Gandu v Belgii. Předměty zapůjčené budou vystavovatelům vráceny. — V Orelu v Rusku bylo otevřeno esperantské oddělení veřejné Turgeněvovy knihovny. **Moskevský** „Esperanto-Instituto“ má ve své knihovně přes 1000 esp. svazků krom veškerých časopisů. Do **Oděsy** zavítala na pět dní výprava padesáti bulharských a rumunských Esperantistů. Neunavným pracovníkem v **Istrii** a v Přímoří jest dr. Ghez. V Terstu, Monfalcone, Sagradu, Cormonsu a v Capodistrii konány přednášky a kursy. — Esperantské časopisy a propagační tiskopisy jsou zařazeny do knihoven všech lodí společnosti Hamburg-Amerika Line, jejíž ředitel jest příznivcem Esperanta.

Subvence místním esp. korporacím: Rada dep. Seinského pařížskému klubu 300 fr., klubu v Charentonu 50 K, v Pré-St.-Gervais 50 K. Městská rada v Seville klubu: 1500 Peset, měst. rada v Mnichově klubu 500 marek.

Veřejné **kursy na universitě Ženevské** navštěvuje 200 posluchačů; v kursech vyučuje denně pí. Biske, známá v esperantském světě svou účinnou propagandou vykonanou za pobytu v Belgii. Ženevské denníky věnují Esperantu pozornost opět jako při druhém kongresu.

JAZYKOVÝ RÁDCE — LINGVA FAKO.

(*Přeložte*): V restauraci mořských lázní seděl slavný anglický generál. K vedlejšímu stolu zasedl cizinec, pyšný na své velké jmění, který vysokou postavou byl předmětem všeobecné pozornosti. Po obědě naskytla se příležitost, že hosté se navzájem představovali; když generál, muž malé postavy, byl představen cizinci: tento, přiloživ ruku jako kukátko k oku, pravil uštěpačně: „Velmi mnoho jsem již o vás slyšel, ale nikdy ještě neměl jsem potěšení vás uvidět.“ Bez dlouhých rozpaků odvětil generál: „Já naopak měl jsem potěšení velmi často vás vidět, ale nikdy jsem o vás ani slova ještě neslyšel.“

Užitečnost knih. Mark Twain, tázán, zda jest vhodno [1]) darovati knihu na památku,[2]) odpověděl: „Nepochybně! Kniha jest vždy předmět užitečný. Je-li dobře vázána, slouží podivuhodně k broušení [3]) břitvy. Malá knížka hraje velkou úlohu pod chromou nohou stolu a zjednává [4]) rovnováhu. Tlustá a stará, s kovovými rohy jest výtečný a užitečný předmět k házení [5]) na [6]) psy a obtěžovatele. Konečně velkou a širokou, jako atlas, lze [7]) nejlépe nahraditi rozbité sklo v okně.

Vynikající spisovatel súčastnil se oběda u hraběnky N. Když byla po jídle podávána [8]) káva, vzal rukou několik kousků cukru z cukřenky, aniž [9]) by byl zpozoroval vedle ležící kleště. Hraběnka pokynula rukou [10]) sluhovi, aby ihned cukřenku odnesl a postavil na stůl jinou. Náš host spozoroval tento výmluvný [11]) rozkaz, neřekl však nic a choval se [12]) jako před tím.[13]) Když dopil [14]) kávu, přistoupil k otevřenému oknu a vyhodil jím [15]) svůj drahocenný koflík. Hraběnka vzkřikla leknutím:[16]) „Co děláte?“ „Nic neobyčejného,“ odvětil spisovatel, „vyhodil jsem koflík, z něhož jsem pil; nebude přec [17]) nikdo píti z něj po mně.“

(*Esp. překlad viz v č. 2.*)

ORBIS PICTUS — LA MONDO EN BILDOJ.

(*J. A. Komenský — Comenius: 1654.*).

ÚVOD. Učitel: Pojď sem, dítě, uč se moudrým býti. Dítě: Co jest to: moudrým býti? U.: Všecko, což potřebného, dobře znáti, dobře dělati, dobře vysloviti. D.: Kdož mne tomu naučí? U.: My, s pomocí Boží. D.: Jakým způsobem? U.: Provedu tebe všudy, ukáži tobě všecko, pojmenuji tobě všecko. D.: Ejhle! Zde jsem! Vediž mne ve jménu Páně.

***ENKONDUKO. Instruisto**: Venu ĉi tien infano, lernu esti saĝa. Infano: Kio estas tio: esti saĝa? Instr.: Ĉion kio estas bezona, bone kompreni, bone fari, bone esprimi. Inf.: Kiu min pri tio instruos? Instr.: Mi, kun helpo de Dio. Inf.: Kiamaniere? Instr.: Mi trakondukos vin tra ĉie, mi montros al vi ĉion, mi nomos al vi ĉion. Inf.: Jen! ĉi tie mi estas! gvidu min en nomo de Dio.*

---

[1]) Konvene, konvena. [2]) je memoro, kiel memorajon. [3]) por akrigado, por akrigi. [4]) restarigi. [5]) ĵetaĵo. [6]) kontraŭ, je. [7]) oni povas, estas eble. [8]) prezenti. [9]) eĉ ne rimarkinte. [10]) mansigni. [11]) multedira. [12]) konduti. [13]) antaŭe. [14]) fintrinki. [15]) tra ĝi. [16]) pro ektimo. [17]) neniu trinkos ja; neniu tamen trinkos.

SVĚT. Na nebi jsou hvězdy. Oblaky visí ve vzduchu. Ptáci litají pod oblaky. Ryby plovou ve vodách. Země má hory, lesy, nivy, zvířata, lidi. Tak celý svět pln jest života a ruchu.

LA MONDO. Sur la ĉielo estas steloj. La nuboj pendas en aero. La birdoj flugas sub la nuboj. La fiŝoj naĝas en la akvoj. Sur la tero estas montoj, arbaroj, kampoj, bestoj, homoj. Tiel la tuta mondo estas plena de vivo kaj de moviĝado.

OHEŇ. Oheň svítí, hoří, pálí a spaluje. Jiskra vzbuzená třením, zapaluje sirku a tudy svíčku nebo dřevo a rozněcuje plamen neb oheň, jenž zachvacuje stavení. Vystupuje dým, který zachycuje se v komíně a obrací se v saze. Z hlavně stává se oharek. Ze žhavého uhle stává se mrtvý uhel. Naposled co zbývá, jest popel a pýr.

LA FAJRO. La fajro lumas, brulas, bruligas kaj brulkonsumas. Fajrero vekita per frotado, ekbruligas alumeton kaj per ĝi kandelon aŭ lignon kaj ekbruligas la flamonaŭ fajron, kiu kaptas la konstruajon. Leviĝas fumo, kiu alteniĝas en la kamentubo kaj fariĝas fulgo. El ŝtipo fariĝas brulstumpo. El arda karbo fariĝas estingiĝinta karbo. Fine kio restas, estas cindro kaj cindra polvo.

VZDUCH. Vánek vane tiše. Vítr vane silněji. Vichřice poráží stromy. Vítr točí se dokola. Nárazy podzemní vzbuzují zemětřesení, které způsobuje propadliny (ssutiny).

LA AERO. La venteto (zefiro) blovas senbrue. La vento blovas pli forte. La ventego (uragano) faligas arbojn. La turnovento turniĝas en rondo. La subteraj puŝoj devenigas tertremon, kiu kaŭzas falruiniĝojn.

VODA. Voda prýští se z pramene; stéká bystřinou, teče potokem, stojí v jezeru, běží v proudu, točí se vírem, hnije v bahnisku. Řeka má břehy. Moře má břehy, zálivy, mysy, ostrovy, poloostrovy, okřídlí, průlivy a tají úskalí a písčiny.

LA AKVO. La akvo elŝprucas el fonto: ĝi defluas en la torento, fluas en la rivereto, staras en la lago. kuras en la fluo, turniĝas en la akvoturno, putras en la marĉo. La rivero havas bordojn. La maro havas bordojn, bokojn, promontorojn, insulojn, duoninsulojn, istmojn, markolojn, kaj kaŝas rifojn kaj sablaĵojn. (*Pokračování. Daŭrigo.*)

POKYNY.

Každým rokem dochází kanceláři B. U. E. řada dotazů často se opakujících, na které chceme zde odpověděti hromadně, abychom mohli pro příště upozorniti tazatele na toto místo.

Všem přátelům Esperanta doporučujeme, aby přihlásili se za členy místních spolků, neboť dostane se jim tím výhod jinak ne tak snadno dosažitelných (konversace, knihovna, časopisy cizozemské, slevy na našich publikacích atd.). Členský příspěvek v jednotlivých spolcích asi 4 K.

Členem Unie stane se každý člen spolků sdružených v tomto Ústředním Svazu B. U. E. bez zvláštních přihlášek a poplatků, neboť příspěvek organisační (10 hal. čtvrtletně za člena) platí spolky pokladně Unie samy.

Kdo sídlí v místě, kde klubu není a přece chce se súčastniti výhod poskytovaných členstvu spolků, přihlas se ke svazu jednotlivců „Ligo de Bohemaj Esperantistoj“, který zasílá svým členům tuto revui za roční příspěvek 4 K a dává jim k disposici knihovnu obsahující přes 100 nejnovějších esp. děl (novým členům zasílán odznak). Přihlášky adresujte naší redakci.

Klub Esperantistů v Praze, založený před 10 roky, poskytuje možnost zdokonalovati se v Esperantu udržováním bohaté knihovny (více než 500 svazků, 30 časopisů), konversací, kursy atd. Členské schůze konají se každý pátek večer v kanceláři Unie (Praha II., Vodičkova ul. 38.). V Praze existují sdružené kluby v Libni (inf.: p. V. Procházka, předs., Českomoravská strojírna), na Smíchově (inf.: p. Jos. Podlipský, drogista, Plzeňská tř.) a na Žižkově (inf.: p. Jar. Kopecký, Kr. Vinohrady, Velehradská ul. 29.).

V Ústředním Svazu Bohema Unio Esperantista jsou přímo za členy přijímány pouze spolky, jichž členstvo jednotlivě stejně jako celý spolek má právo užívati veškerých výhod organisací poskytovaných. Žádejte stanovy Unie, k nimž připojen jest návod o zakládání spolků; chcete-li ve svém okolí spolek založiti, obraťte se na kancelář B. U. E. a vyžádejte si potřebných informací.

Povinností sdružených spolků jest vedle zasílání příspěvku (10 hal. za člena čtvrtletně) pouze podávati zprávy o činnosti, které jsou zdarma otiskovány v této revui.

Odznaky jsou zasílány pouze za obnos současně s objednávkou placený. Sleva pouze pro spolky: při odebrání 10 kusů větších odznaků místo po 70 hal. za K 4·45 vypl. Menší odznaky beze slevy po 40 hal., po 50 hal. vypl. Učebnice se slevou po 2 K (místo K 2·40) vyplaceně. Starší ročníky časopisu: viz 2. str. obálky. Nové vydání pražských pohlednic jest v tisku.

Adresář vydávaný před několika lety Dr. L. L. Zamenhofem *nevychází* již vůbec. Nelze si také představiti redigování spisu tak obsáhlého, jehož obsah se mění každým dnem. V poslední době jsou vydávány adresáře Esperantistů jednotlivých zemí, u nás pak adresář korrespondentů českých, kteří chtějí navázati s cizinou styky pomocí Esperanta. Čtvrté vydání této české ročenky bude dáno do tisku, jakmile se opět sejde 400 přihlášek. Zápisné 40 hal. Každý zapsaný obdrží 1 ex. této brožury poštou ihned po vyjití (jest tudíž zbytečno urgovati nebo žádati, aby adresář byl zaslán obratem!). Tiskne se celkem 2000 ex., z nichž ¾ jsou zaslány esperantským spolkům do celého světa, aby jejich členstvu byla poskytnuta příležitost navázati styky se zapsanými Esperantisty českými. Vybízíme každého, kdo hledá styky s cizinou, aby nám pokud lze nejdříve zaslal svou přihlášku. K vytištění nového vydání jest třeba ještě 250 přihlášek.

Adresy cizozemských dopisovatelů otiskujeme bezplatně na poslední straně tohoto časopisu. Upozorněte na to své korrespondenty, kteří chtějí získati styky s českými Esperantisty (Pozn. o čem si dopisují!). Otiskovati na tomto místě adresy českých dopisovatelů bylo by bezúčelné, neboť Č. Č. E. jest odebírán hlavně v českých zemích. Chcete-li, aby vaše adresa byla uveřejněna v podobné rubrice v časopise *cizozemském*, zašlete ji se 2—3 mezinár. „Coupons réponse“ redakci některého cizozemského časopisu (viz seznam na obálce tohoto čísla). Kupony obdržíte na poště po 28 hal. Ve všech zemích mají odběratele: Lingvo Internacia, La Revuo, Esperanto-Genève; hledáte-li dopisovatele v určitých ze-

mích, doporučujeme obrátiti se na tamnější orgán esp., na př. The British Esp., Germana Esp., Ondo de Esp. v Rusku, Franca Esp., Amerika Esp. atd. — Jako odbor „Universala Esperanto-Asocio“, světového svazu, jehož členové dostávají za roční příspěvek K 2·40 ročenku se seznamem 1000 delegátů ve všech zemích, ustavil se kroužek korrespondentů, kteří platí zvláštní příspěvek K 1·20, za který dostávají Věstník s adresami nových členů-korrespondentů. Informace a přihlášky: Ed. Kühnl, delegát U. E. A. (Praha II., Dittrichova ul. 7.)

Chcete-li posloužiti propagandě Esperanta ve svém okolí zasílejte místním časopisům čas od času některé zprávy o úspěchu našeho hnutí. Doporučujeme použíti textů rubriky „Z celého světa“. (Poznamenejte „Z Časopisu Českých Esperantistů“). Požádejte osobně nebo dopisem redaktora o otevření pravidelné rubriky, jako dnes již mají „Národní Obzor“, v Praze II. Jungmannova tř. (týdenník, ročně K 5·20), „Svět“ v Praze I. Ferdinandova tř. 13. (ill. čtrnáctidenník, ročně K 4·80), „Osvěta Lidu“ v Pardubicích (vychází třikrát týdně s esp. rubrikou každou sobotu).

Látku k uspořádání přednášky naleznete v úvodě Kühnlovy učebnice Esperanta, ve starších ročnících tohoto časopisu, jmenovitě v kongresním čísle 1909, v rubrice „Propagatorům“ v ročníku VI. a na požádání zašle vám kancelář Unie i některé cizojazyčné prameny, z nichž můžete čerpati.

Které časopisy máme odebírati? Nelze doporučiti ten neb onen esp. časopis před jiným, vyžádejte si u redakcí ukázková čísla (dopisem, k němuž přiložen coupon-réponse). Při návštěvě kanceláře Unie v Praze požádejte o předložení sbírky 30 časopisů pražského klubu, mezi nimiž snadno můžete si vhodný vybrati a ten pak předplatiti.

Kursy Esperanta pro začátečníky a pro pokročilé budou zahájeny v kanceláři Unie (Praha II., Vodičkova ul. 38.) počátkem února. Kurs 12 hodin 2 K. Žádejte bližší zprávy. Doporučte svým známým!

Esperantské časopisy lze čísti v kavárně „Union“ (Ferdinandova tř.).

* *

Sdělte nám adresy svých přátel, jimž bychom mohli zaslati s úspěchem ukázkové číslo.

V příštích číslech: Bibliografie. Esperanto mezi Čechy. Iom da Instruo. — Zaslal jste předplatné? Složní list byl přiložen k poslednímu číslu loňského ročníku!

LITERATURA KONKURSO.

malfermita por ĉiuj legantoj de nia gazeto. Verku originale aŭ traduku el via gepatra lingvo artikolon en amplekso de 3 aŭ 4 paĝoj, t. e. proksimume **1500 vortoj.** *Rekompence donos la redakcio al la plej bona laboro* **1500 paĝojn** *da teksto esperanta kaj pri Esperanto. (I.—VII. jarkolektoj de Časopis Českých Esperantistů, Lernolibro de Kühnl, Fundamento de Esperanto, Sherlock Holmes en servo de la hispana trono. Deveno kaj historio de Esperanto.) La temo por tiu ĉi konkurso estas libera; por traduko ĉerpu el iu plej bona literaturisto nacia. La redakcio uzos krom la rekompencita ankaŭ aliajn el la senditaj verkoj por represo en la gazeto. La manuskriptoj estu senditaj antaŭ la 15. de marto 1913.*

La Holanda Pioniro (E. holanda). Fr. 2·59 (1 Sm.). Haag, 48 Prinsestraat.
Svisa Espero (E.). 3 Fr. (Sm. 1·600). Fischenthal-Zürich.
Danlando (E. dana). 2 K (Sm. 1·300). Kopenhaag, 11. Strandgade.
Norvega Esperantisto (E. norv., dumonata). 2 Kr. (Sm. 1·100). Kristiania, Bergsliensgate 11.
Greklingva Esperantisto (E. greka) 12 P. (Sm. 1·20). Samos-insulo.
Esperanto-Folket (E. sveda). Kr. 1·50 (1 Sm.). Helsingborg. Svedujo.
Amerika Esperantisto (E. angla). 1 Dol. (Sm. 2·50). Washington D. C. Maryland Bldg.
Usona Esperantisto (E. angla). 1/2 Dol. (1 Sm.). Washington, D. C. [Box 2304. Stg.
La Du Steloj — Esperanta Penso (E. hisp.). 3 S. (Sm. 1·600). Santiago, 103. Cassilla, Correo 3. Chile.
Kolombia Stelo (E. hisp.) 1 Sm. Cúcuta. Ap. E. Colombia.
Esperanta Gazeto (E. hisp.) Sm. 0·750 (1 Sm.). Guadalajara Ap. 115. [México.
La Lumo. Salamina. Colombia. Ameriko.
Antaŭen Esperantistoj!!! (E. hisp.) 1 Sm. (Sm. 1·200). Lima, Calle de Inambari Ap. 998. Peru.
Brazila Esperantisto (E. portul.). 5 Fr. (2 Sm.). Rio de Janeiro, Av. Rio Branco 153—2.
Cuba Esperantisto (E.) Habana, Lonja del Comercio 423.
Orienta Azio (E. japana). Sm. 1·20. Sekaigo-Ŝoin. Ousakimaĉi. Ebaragun, Tokio. Japanujo. [W. Gate. China.
Koresponda Kurso (E. ĥina, duonmonata). Shanghai, 11. Linyen rd.

Al la karaj gesamideanoj en České Budějovice!

Venis momento, kiam, obeonte miajn profesiajn devojn, mi devas adiaŭi de Vi, karaj samklubanoj. Profunda doloro premas ĉe tiu ĉi okazo mian koron, tute apartenantan al Vi, kiuj ne sole pliagrabligadis mian restadon en la sudbohemuja metropolo, sed kiuj ankaŭ fariĝis pro Viaj personaj ecoj kaj precipe pro la esperantisma sentado miaj amikoj, karaj gefratoj. Forŝirita de la sorto, mi adiaŭas Vin; sed neniam elviŝiĝu el mia animo la multaj bonajoj, kiujn mi ĝuadis en Via rondo! Vere, homojn kiuj sentas tiajn inklinon, frateconkaj amon oni ne povas forgesi, je tiaj personoj, eĉ se oni en alia rilato ne estus sentema, oni devas konservi memoron bonan. Mi sentas la devon citi la kaŭzon, kiu donis al mi ĉiujn ĉi tiujn impresojn — la kluban vivon. Kvankam mi ne rajtas kritiki ĝin, tamen estu permesite al mi, tuŝi tiujn, kies meritoj je la klubo kaj je la prosperigo de nia ideo restos respektindaj.

En ilia unua vico ĉefas viro konata jam en la tutmonda Esperantistaro, respektata speciale inter ĉiuj bohemaj Esperantistoj — sinjoro faka instruisto F. K. Svačina. Li staras tro alte por esti kritikata de mi, bagatelulo. Liajn meritojn indotrovis ja personoj plej efikaj kaj direktodonaj. Sed diri mi volas, kial mi eksentis plenan estimon al li, kial mi estas fiera esti lia amiko.

Antaŭ $6^{1}/_{2}$ jaroj, post multaj klopodoj sinjoro Svačina ekvivigis la klubon, kies laboro alportis jam multan frukton al nia afero, kies famo rajte superas multajn grupojn aliajn. De la komenco ĝis nun sinjoro Švačina prezidas la klubon kun energio, malegoismo kaj pacienco vere mirindaj, ne konante malhelpojn, mokadon kaj maldolĉaĵojn de ĉiu Esperantisto konatajn. Ni ĉiuj konsentas, ke precipe al liaj noblaj ecoj la klubo dankas siajn vivon kaj gravecon. Kaj tiu ĉi influo ankaŭ por mi ne restis senrezulta. Se oni konsideras min Esperantisto, do, mi devas konfesi, ke ĝi ne estas mia merito, sed rezultato de la influo de tiu ĉi eminenta homo, rajte nomata de la Esperantistaro: pioniro de suda Bohemujo. Al Vi, mia ŝatata instruinto kaj karega amiko, apartenas mia plej granda dankemo, mia plej bela rememoro!

La brilan ekzemplon de sia klubestro sekvas vico da diligentaj laborantoj, kiuj meritas plenan laŭdon kaj estimon de ĉiu Esperantisto. Ilia imitinda klopodo kaj interkonsento, bazitaj sur plenaj kompreno kaj sindonemo al Esperantismo, forte helpadas la iniciativan agemon de la klubfondinto, kaj oni devas esperi, ke ankaŭ estonte ilia fervoreco utilos la kreskon kaj pligrandiĝon de la klubo. La nomoj de fraŭlinoj Maťhová kaj H. Chocholková, de sinjoroj Matouš, Kroutl, de fratoj Plánský k. c. ĉiam restos ligitaj kun la historio de esperanta movado en Č. Budějovice kaj postlasos honoran memoron en historio de la klubo. La senlaca laboremo de ĉiuj nomatoj instigas fervoron de 50 klubanoj, kiuj kune laboros por nia bela afero. Subtenata de la favoro de tiaj amikoj mi proklamas, ke mi estis ĉiam feliĉa apliki miajn malgrandajn fortojn por la bono de la klubo.

Dirante al Vi ĉiuj, karaj kunuloj, sinceran adiaŭon, mi dankas Vin tutkore por Viaj amikeco kaj frateco kaj petas Vin, konservu ilin al mi! Mi deziras al Vi kaj Via plua klopodo plenajn sukceson kaj feliĉon, promesante, ke mi neniam volas forgesi Vin kaj Vian centron, kie mi lernis senti kaj labori por la bono de la homaro. Restante la Via, mi ne diras adiaŭ por ĉiam, ĉar mi ĉiufoje ĝojatendos la momenton, en kiu mi povos vin revidi, sed intertempe — Je revido!

K. Hollegcha.

Učebné pomůcky pro Čechy.

ČLEN ESPERANTSKÉ AKADEMIE (mluvnického odboru) Antoni Grabowski píše v „Pola Esperantisto“ 1913. 1.: KÜHNLOVA ÚPLNÁ METHODICKÁ UČEBNICE pro školy a samouky vyšla ve třetím doplněném a rozšířeném vydání. Již vnější stránka Kühnlovy Methody jest tak vábná, tak nádherná (velmi pěkný papír, tisk, sazba), že jest vskutku požitkem vzíti tuto knihu do rukou. Bohatý, výtečně zpracovaný obsah zcela odpovídá zevnějšku. Jsme tedy jisti, že učebnice ta, které, pokud nám známo, bylo používáno ve 150 českých kursech s nejuspokojivějším úspěchem, bude i nadále pomáhati se stejným výsledkem na šíření našeho drahého jazyka v pokročilých Čechách. Autor vždy hledí v první řadě k tomu, aby žáci postupovali od věcí známých k neznámým a vždy se snaží navazovati ve vysvětlivkách novinky na příbuzné body mateřštiny. Protože Kühnlova Methoda obsahuje kromě gramatiky, cvičebnice, rozmluv a slovníčků také dosti obsáhlý výbor esperantských článků o dějinách Esperanta, o jeho literatuře, o našich kongresech, organisacích atd., získá každý, kdo pilně prostuduje toto dílo, již dosti podrobnou znalost a poučení o našem jazyku a o naší věci. (*Cena K 2·40; stran 144.*)

PODROBNÝ SLOVNÍK ČESKO-ESPERANTSKÝ (asi 20.000 hesel) jest v tisku. K tomuto číslu jest přiložen ukázkou list z písmen L. M.

Slovník esperantsko-český jest obsažen v českém vyd. „Fundamento“ de Esperanto“ 1 K 10 hal. vyplaceně.

KORESPONDANTOJ: *1. Junaj Esperantistoj bohemaj (10—15 jaraj), kiuj volas korespondi kun samaĝaj samideanoj danaj, skribu al s-o Jar. Grund, *Odense*, Kongensg. 7. Danujo. — *2-3. F-ino Eranjak Sagateljan, instruistino de Armena lernejo. S-ino Margarit Asaturjan, Šeremetevskaja ul. 7. *Batum*, Kaŭkazo. Ruslando. — *4. S-o Jaka Vodanović, G. P. O. *Auckland*. New Zealand (il. k., precipe kun Slavoj). — *5-6. F-ino Francisca Canela, str. Serrano 37. F-ino Teresa Bonhora, str. S. Lorenzo 18. *Terrasa*. Hispanujo. — *7. S-o. M. Bujak, *Kronštadt*, Pavlovskaja, d. 17. Ruslando (il. k.; ĉiam tuj respondos). — *8. S-o N. N. Aleksejev, *Kronštadt*, Michajlovskaja ul. 29. kv. 5. Ruslando. (il. k.). — *9. S-o Theodor Lejbović, Taurogen. Kovna Gub. Rusujo. — *10. S-o Bernard, Pl. Viktor-Hugo 9. *St. Denis*. Francujo (Seine). Dez. ricevi adresojn de korespondantoj por cent novaj lernantoj. — *11. Deksep anglaj knabinoj dez. kor. Adr.: F-ino Martin, 145. Huddlestone rd. Tufnell Park. *London N. W.* — *12. S-o N. J. Khokhloff, 18. Otdeknie. Mavrino 28. *Moskva*, Rusujo (kor. kun sportistoj kaj pri humoraj temoj). — *13. S-o L. Challens, *St. Helens*, 26. Cowley Hillane, Anglujo (dez. ricevi korespondantojn por siaj lernantoj). — *14. F-ino Roze Billenstein. *Cleveland*, Ohio, U. S. A. 1896 W. 58-th Street (sciigas adresojn de korespondemaj societanoj). — *15. S-o Ed. Wieserfeld, *Warszawa*, ul. St. Jerska 16. Polujo (dez. kor. pri literaturo: esperante, pole, ruse, france, germ. Ĉiam resp.).

Eldonanto: **Ed. Kühnl.**
Presejo de Národní tiskárna a nakladatelství spol. s r. o. v Praze.